

Zichtbare gezondheidskenmerken

Even beginnen met een correctie over het stukje van de vorige keer. Ik heb heel wat reacties gehad op dat stukje, het leeft blijkbaar erg en veel werknemers voelen zich onder druk gezet. In dat opzicht moet ik een mailtje aanhalen dat ik kreeg van een fysiotherapeut die werkzaam is bij 'De Bron' in Vinkeveen. Hij vertelde me dat hij in het kader van zijn studie arbeidsfysiotherapie (ik wist niet dat dat een specialisme is) net had geleerd dat de WAO was omgezet in de WIA. En dat klopt, dat is weer typisch de overheid: net als je denkt dat je het begrijpt veranderen ze het weer: de WAO na een of twee jaar is omgezet in de WIA na twee jaar. Daarmee is de werkgever verplicht een zieke tot twee jaar na de ziekmelding door te betalen. De werknemer krijgt gedurende die twee jaar minimaal 70% en maximaal 170% van het loon uitbetaald. De rechten en plichten van werkgever en werknemer blijven hetzelfde; de werknemer dient zorg te dragen voor zijn eigen herstel en de werkgever dient daartoe ruimte en tijd te creëren. Kijk ook eens op deze site: <http://www.werkenaarvermogen.nl/regelgeving.htm>. Hier wordt alles op een heldere manier besproken.

Amerikaanse presidentsverkiezingen

Ik weet niet of er veel mensen zijn die de Amerikaanse verkiezingen volgden, maar ik keek af en toe wel eens naar stukjes van toespraken van de presidentskandidaten. Nu geeft de televisie waarschijnlijk geen goed beeld, maar er viel mij aan beide kandidaten toch iets (medisch) op.

McCain

Op de televisie valt op dat die man zo weinig toont in zijn gezicht. Hij roept de meest heftige zaken, maar zie je nou echt dat hij het meent? Ik zie alleen dat zijn ogen bewegen, maar aan zijn gelaat zie ik weinig mimiek. Nu heeft hij verloren en zullen we hem waarschijnlijk niet vaak meer zien, maar let maar eens op! Ik vraag me af of dat een onderdeel is geweest van zijn verlies.

Behoudens verbale communicatie is ook non-verbale communicatie belangrijk om geloofwaardig over te komen.

Als arts denk ik dan gelijk aan Parkinson.

De ziekte van Parkinson is genoemd naar de Engelse arts James Parkinson, die dit beeld als eerste beschreef. Na lang onderzoek bleek dat het gaat om een geleidelijk toenevende beschadiging van een klein deeltje van de hersenen (substantia nigra). Dit deeltje regelt de bewegingen van het lichaam.

Bij het ziektebeeld horen een aantal symptomen, die in wisselende mate voorkomen.

De kernverschijnselen zijn:

- Rigiditeit of stijfheid.
- Akinesie of bewegingsarmoede.

- Tremoren of trillingen (meestal in een hand of arm, het bekende geld tellen).

- Voorovergebogen houding en gestoord looppatroon. Daarbij horen:

- Maskergelaat (McCain).
- Klein en kriebelig schrijven.
- Moeizaam slikken.
- Moeite met op gang komen, moeite om bewegingen te stoppen.

Tijdens mijn studie kregen we ook onderwijs over de ziekte van Parkinson en het hoogtepunt was het vertonen van een heel lomp filmpje uit de jaren 50. In dat filmpje zie je dan een oud trillend mannetje in een te grote onderbroek. Hij staat trillend in de

hoek van de kamer en krijgt van de onderwijzer pratende professor (in witte jas) een beuk in zijn rug. Het mannetje valt bijna voorover (startprobleem), begint te lopen en kan niet meer stoppen, dus loopt tegen de aan de overkant gelegen muur. Dat soort filmpjes konden toen nog... Goed, zover is het in Amerika nog niet, maar kijk nog maar eens naar de tv-opnames...

Qua behandeling van de ziekte van Parkinson is er wel wat mogelijk, de medicijnen die gegeven worden bevatten meestal Dopamine.

Dopamine is het stofje dat in de substantie nigra wordt aangemaakt en dat is een overdrachtstof tussen verschillende zenuwbanen.

Probleem is dat, zoals alles in het lichaam, ook het Dopamine niveau wordt geregeld via terugkoppelingsmechanismen. Als je Dopamine toevoegt neemt de spiegel schijnbaar toe, waardoor het lichaam dan weer minder gaat produceren. Daardoor ben je als arts genoodzaakt de medicatie continu aan te passen en op te hogen.

Na verloop van tijd werken de medicijnen niet meer en daarmee wordt

dit ziektebeeld dan een zwaar invaliderende ziekte.

Een nieuwe ontwikkeling is het plaatsen van elektrodes in de hersenen ter plekke van de substantia nigra. De elektrodes vuren constant stroompjes af in de hersenen en de Dopamine wordt meer uitgescheiden.

Nigra betekent overigens zwart en dat heeft te maken met de kleur van dit stukje hersenen. De jaren 50-lompheid van de chirurgen is weliswaar duidelijk verbeterd, maar het zit nog om de hoek. De elektrostimulatie is bij toeval ontdekt toen een arts per ongeluk een stroomstootje toediende in dit gebied en de patiënt merkte dat het lopen opeens beter ging...

door de zuurstof verkleuren naar helderrood. Onderweg in het lichaam wordt de zuurstof afgegeven aan de weefsels (spieren enz.) en de hemoglobine (het eiwit in de rode bloedlichaampjes dat het zuurstof vasthoudt) verkleurt naar blauw. Eigenlijk betreft het hier een proces dat we in de dagelijkse praktijk herkennen als roesten. Hemoglobine bevat ijzer (blauw) en onder invloed van lucht gaat dat roesten (rood). Komt er dus te weinig bloed in de weefsels van bijvoorbeeld de tenen, dan kleurt dat weefsel blauw.

Perifere cyanose kan optreden door een vernauwing of een verkramping (zie ook mijn stukje over wintertenen) van de vaten.

Maar centrale cyanose is een ander verhaal!

Centrale cyanose duidt namelijk op een probleem bij de opname van zuurstof of in het transport daarvan. Met andere woorden, het gaat over een long- of een hartprobleem.

Bij mensen met longemfyseem zie je na verloop van tijd een centrale cyanose optreden, de longen worden zo slecht dat er onvoldoende zuurstof naar binnen komt (zie ook mijn stukje daarover). Maar ook bij mensen met hartproblemen zoals hartfalen of aangeboren hartafwijkingen zie je dit optreden.

Ik denk, gezien de leeftijd van Obama, dat een aangeboren afwijking niet zo heel waarschijnlijk is (de meeste kinderen krijgen daar op zui-gelingenleeftijd al last van en worden dan wel ontdekt).

Maar zouden presidenten een medische keuring ondergaan voordat ze worden geinaugureerd? Zo'n presidentschap is toch topsport en sporters moeten ook worden gekeurd!

Maar nu ik daar zo over filosoof en hem weer op de tv zie bedenk ik opeens nog een mogelijkheid. Hij heeft ook dunne knokkelige en een beetje blauwe vingers! Dat duidt dus op centrale en perifere cyanose en het kan dus ook dat hij geen normale rode bloedlichaampjes heeft. Bij mensen uit West-Afrika en Azië komen Sikkelcelanaemie en Thalassemie veel voor. Dit zijn zogenaamde hemoglobinepatieën, waarbij de vorm van de rode bloedcel afwijkend is (sikkelvormig) en daardoor versneld wordt afgebroken, of het hemoglobine niet goed wordt aangemaakt waardoor de rode bloedlichaampjes minder lang leven (thalassemie). Beide ziektebeelden zijn erfelijk en zorgen door de verhoogde afbraak van de bloedlichaampjes voor een te laag zuurstofgehalte in het bloed. De vader van Obama komt uit Nigeria, dus wie weet?

Overigens zorgen beide ziektebeelden niet voor een beperkte levensverwachting (dus toch een tweede termijn) maar wel voor een beperkte belastbaarheid: door zuurstofgebrek kun je gewoon minder doen.

Omdat thalassemie en sikkelcelanaemie ook in het Middellandse Zeegebied regelmatig voorkomen is het wel verstandig dat bij onze patiënten uit die gebieden uit te sluiten.

Jaco Beeker
www.drbeeker.nl
info@drbeeker.nl

Obama

Een relatief jonge man. Je denkt bij Amerikaanse presidenten onwillekeurig toch aan dementerende acteurs en bradyfrone cowboys, maar dit valt mee. Het feit dat hij van Afrikaanse origine is maakt het beoordelen van de gelaatskleur wat lastiger, maar het valt mij op dat Obama van die vreemde lippen heeft. Toen wij hem voor het eerst zagen (mijn vrouw en ik) dachten we allebei; die maakt de tweede termijn niet vol. Hij komt nog wel op tv, dus let maar eens op, hij heeft wat wij noemen cyanotische lippen.

Cyanose is blauwverkleuring. Het kan optreden in het gelaat en dan met name de lippen, maar ook de neuspunt en de oorlelletjes. Dit heet centrale cyanose.

Je ziet het ook wel in de vingers en de tenen en dan heet het perifere cyanose.

Perifere cyanose duidt op een doorbloedingsprobleem ter plekke. Het werkt eigenlijk zo: Zuurstof komt via de longen binnen en wordt gebonden aan de rode bloedlichaampjes die